

ดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยชัยภูมิ

น.ส. จตุพร กลั่นเรืองแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-719-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**DISCOURSE MARKERS IN CASUAL CONVERSATIONS
OF CHAIYAPHUM THAI SPEAKERS**

Miss Jatuporn Klanruangsang

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

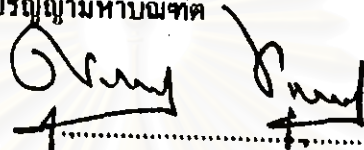
Academic Year 1996

ISBN 974-636-719-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ดัชนีปริวรรตในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยชัยภูมิ
นางสาวจตุพร กัดันเรืองแสง
ภาษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์

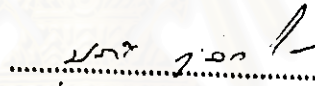
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

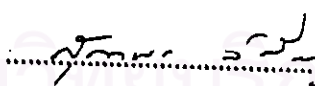
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุศลทะวณิช)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ตักขณินยานิน)

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จุดทศ กรณ์เรื่องแฉง : คัชนีปริจเจทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยชัฎภูมิ
(DISCOURSE MARKERS IN CASUAL CONVERSATIONS OF CHAIYAPHUM THAI
SPEAKERS) อ.ที่ปริกษา : ผศ.ดร. เฝียรศิริ วงศ์วิภาณนท์. 241 หน้า. ISBN 974-636-719-8.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและรวบรวมคัชนีปริจเจทในภาษาไทยชัฎภูมิ พร้อมทั้งแสดงหน้าที่
ในปริจเจทของคัชนีปริจเจทแต่ละคัชนีที่พบ ข้อมูลที่ใช้เป็นบทสนทนาแบบกันเองของผู้ร่วมสนทนาซึ่งเป็นผู้พูดภาษาไทยชัฎภูมิ มีความยาวทั้งสิ้น 60 นาที

จากคำจำกัดความของ Schiffin(1987) พบว่า คัชนีปริจเจทที่พบในภาษาไทยชัฎภูมิมีจำนวนทั้งสิ้น 81
คัชนี และสามารถจัดกลุ่มของคัชนีปริจเจทเหล่านั้นตามการแสดงผลหน้าที่หลักในระนาบทั้ง 5 ระนาบของปริจเจทได้เป็น
5 กลุ่ม ดังนี้

1. คัชนีปริจเจทในระนาบโครงสร้างเนื้อความ แสดงการเชื่อมโยงเนื้อความและการเรียบเรียงสาระ
จำนวน 22 คัชนี
2. คัชนีปริจเจทในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม แสดงเจตนาในการกล่าวถ้อยคำของผู้พูด
จำนวน 17 คัชนี
3. คัชนีปริจเจทในระนาบโครงสร้างผลัด แสดงการจัดลำดับและใช้ผลัดในการสนทนา
จำนวน 7 คัชนี
4. คัชนีปริจเจทในระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนา แสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา
จำนวน 29 คัชนี
5. คัชนีปริจเจทในระนาบสถานะของเนื้อหา แสดงสมมติฐานของผู้พูดเกี่ยวกับสาระที่อยู่ในความ
นึกคิดของคู่สนทนา จำนวน 8 คัชนี

นอกจากคัชนีปริจเจทจะมีหน้าที่หลักแล้ว ยังมีหน้าที่รองในระนาบอื่นๆด้วยและส่วนใหญ่คัชนีปริจเจท
คัชนีหนึ่งมักมีรูปแปรมากกว่าหนึ่งรูป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาต่างประเทศ.....
สาขาวิชา.....ภาษาต่างประเทศ.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติค.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปริกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปริกษาช่วย.....

#C710833 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD:

DISCOURSE MARKERS / DISCOURSE/ COHERENCE/FUNCTION

JATUPORN KLANRUANGSANG : DISCOURSE MARKERS IN CASUAL CONVERSATIONS OF CHAIYAPHUM THAI SPEAKERS. THESIS ADVISOR : ASSIST.PROF. PEANSIRI VONGVIPANOND, Ph.D. 241 pp. ISBN 974-636-719-6.

The objective of this research is to study discourse markers in Chalyaphum Thai, and to study their functions in discourse. The data used consists of 7 casual conversations in Chalyaphum Thai, totalling 60 minutes of talk.

Based on Schiffrin ' s definition (1987) , 81 discourse markers are identified. This can be classified into five groups according to their primary function in one of the five components of discourse.

1. There are 22 discourse markers which function in the ideational structure, displaying cohesion and information structuring.

2. There are 17 discourse markers which function in the action structure, displaying the speaker's intention.

3. There are 7 discourse markers which function in the exchange structure, displaying turn management in conversation.

4. There are 29 discourse markers which function in the participation framework, displaying the speaker's role and interpersonal relationship between participants.

5. There are 6 discourse markers which function in the information state plane, displaying the speaker's assumption about hearer's knowledge.

These discourse markers also have secondary functions in some of the other components of discourse. In addition, these discourse markers are found to have more than one variant.

ภาควิชา..... ภาษาศาสตร์.....

สาขาวิชา..... ภาษาศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2529.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Jatuporn Klanruangsang*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Peansiri Vongvipanond*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... —.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้เลย หากปราศจากความเอาใจใส่และความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำแนวคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ อันมีค่ายิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยในครั้งนี้นางสาวได้รับมาจากทุนอุดหนุนการการวิจัยประเภทนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณะนินาวิน ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ออกภาษาทุกท่านที่มีความอดทนสูง และให้คำอธิบายอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนทุกคนที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จิตุพร กลั่นเรืองแสง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญแผนภูมิ	
สารบัญภาคผนวก	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	1
สมมติฐานในการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	4
นิยามปริจเฉท	4
การศึกษาปริจเฉท	6
รูปทฤษฎีปริจเฉท	8
การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร	18
การศึกษาดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยและภาษาถิ่น	20
บทที่ 3 การเก็บรวบรวมดัชนีปริจเฉท	23
การเก็บข้อมูลการสนทนา.....	23
การถ่ายถอดข้อมูลการสนทนา	24
การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร	32
การวิเคราะห์ปริจเฉทการสนทนา	36
การรวบรวมดัชนีปริจเฉท	38

สารบัญญ(ต่อ)

บทที่ 4	ขั้นตอนของการวิเคราะห์หน้าที่ของดัชนีปริจเฉท.....	43
	วิธีการวิเคราะห์หน้าที่ของดัชนีปริจเฉท.....	43
	การตัดสินใจหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	50
	การจำแนกดัชนีปริจเฉทตามหน้าที่ในระนาบต่างๆ.....	52
	สรุปภาพรวมของการวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยชัยภูมิ.....	59
บทที่ 5	ดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างเนื้อความ.....	64
	หน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	64
	ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเฉท.....	91
	สรุปหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	93
บทที่ 6	ดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม.....	95
	หน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	95
	ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเฉท.....	121
	สรุปหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	123
บทที่ 7	ดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างผลัด.....	125
	หน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	126
	ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเฉท.....	134
	สรุปหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	136
บทที่ 8	ดัชนีปริจเฉทในระนาบกรอบผู้ร่วมสนทนา.....	138
	หน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	138
	ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเฉท.....	166
	สรุปหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	168

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 9	ดัชนีปริจเฉทในระนาบสถานะของเนื้อหา.....	170
	หน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท	170
	ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเฉท.....	180
	สรุปหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉท.....	182
บทที่ 10	สรุปและอภิปรายผล.....	184
	สรุปผลการวิจัย.....	184
	อภิปรายผล.....	192
	ข้อเสนอแนะ	193
	รายการอ้างอิง.....	196
	ภาคผนวก	199
	ประวัติผู้เขียน	242

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยชัฎมิ	26
ตารางที่ 2	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักในระนาบต่าง ๆ ของดัชนีปริจเฉทที่พบในภาษาไทยชัฎมิ	60
ตารางที่ 3	แสดงรูปแปรของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนีที่พบในภาษาไทยชัฎมิ	61
ตารางที่ 4	แสดงภาพรวมการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างเนื้อความ	92
ตารางที่ 5	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างเนื้อความ	94
ตารางที่ 6	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างเนื้อความ	94
ตารางที่ 7	แสดงภาพรวมการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม	122
ตารางที่ 8	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างวัจนกรรม	124
ตารางที่ 9	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างวัจนกรรม	124
ตารางที่ 10	แสดงภาพรวมการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างผลัด	135
ตารางที่ 11	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างผลัด	137
ตารางที่ 12	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบ โครงสร้างผลัด	137
ตารางที่ 13	แสดงภาพรวมการเปรียบเทียบการใช้ <i>khep' kha' kha' ha' ca:'</i>	164
ตารางที่ 14	แสดงภาพรวมการเปรียบเทียบการใช้ <i>wa' wa' we:'</i>	165
ตารางที่ 15	แสดงภาพรวมการของการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบ กรอบผู้ร่วมสนทนา	167
ตารางที่ 16	แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเฉทในระนาบ	

กรอบผู้ร่วมสนทนา.....	169
ตารางที่ 17 แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบ	
กรอบผู้ร่วมสนทนา.....	169
ตารางที่ 18 แสดงภาพรวมการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบสถานะของเนื้อหา...	181
ตารางที่ 19 แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเฉทในระนาบ	
สถานะของเนื้อหา.....	183
ตารางที่ 20 แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบ	
สถานะของเนื้อหา.....	183
ตารางที่ 21 แสดงภาพรวมการแสดงหน้าที่หลักและหน้าที่รองในระนาบทั้ง 5	
ของดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยรัชภูมิ.....	187

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

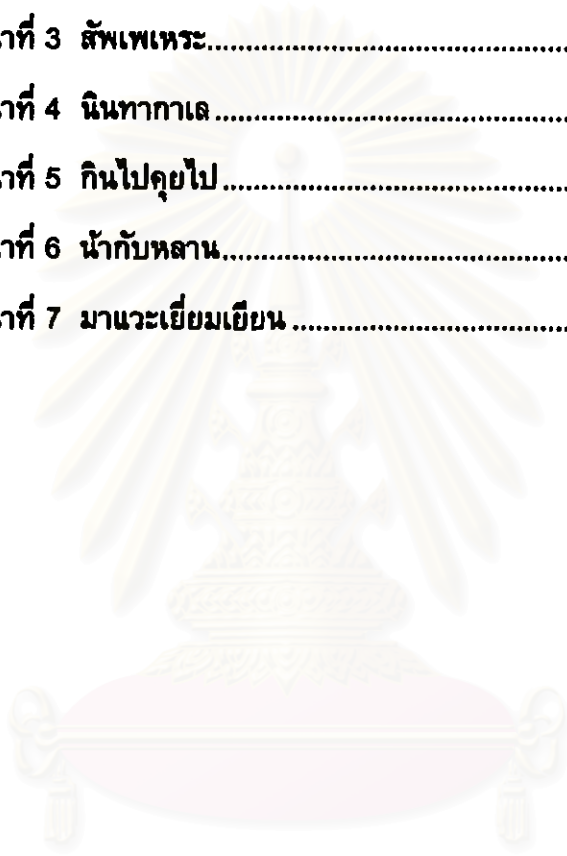
แผนภูมิที่ 1 รูปทฤษฎีปริจเจทของ Schiffrin.....	17
แผนภูมิที่ 2 ภาพรวมของดัชนีปริจเจทในภาษาไทยชัยภูมิ.....	62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาคผนวก

บทสนทนาที่ 1	สนทนาประชาชน.....	200
บทสนทนาที่ 2	สนทนาประสาหญิง.....	200
บทสนทนาที่ 3	ศัพท์เพเหระ.....	207
บทสนทนาที่ 4	นินทาภาเถ.....	218
บทสนทนาที่ 5	กินไปคุยไป.....	219
บทสนทนาที่ 6	น้ำกับหลาน.....	221
บทสนทนาที่ 7	มาวะเยียมเยียน.....	225

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย